

व्यवसायातले आर्थिक नियोजन

श्रीकांत आव्हाड

@UdyojakMitra

व्यवसायातले आर्थिक नियोजन

Slide 1

www.UdyojakMitra.com

तुम्ही व्यवसायात जेवढे पैसे गुंतवले आहेत ते
३ वर्षात वसूल झाले पाहिजे असा सामान्यपणे नियम पाळला जातो.

कर्ज वगळता तुम्ही स्वतःच्या खिशातून
जी रक्कम व्यवसायात गुंतवली आहे

ती निव्वळ नफ्याच्या रूपाने तीन वर्षात वसूल होत असेल
तरच व्यवसाय फायद्याचा म्हटला जातो.

काही व्यवसाय याला अपवाद आहेत,
परंतु ते अतिशय कमी आहेत. उदाहरणादाखल सोलर पॉवर प्लांट.

@UdyojakMitra

© श्रीकांत आहाड

व्यवसायातले आर्थिक नियोजन

Slide 2

www.UdyojakMitra.com

गुंतवणूक म्हणून एखाद्या स्थावर मालमत्तेत
तुम्ही पैसे गुंतवले असतील तर त्या गुंतवणुकीतून मिळणारे
रोख उत्पन्न आणि तिचे दरवर्षी वाढणारे मूल्य
हे दोन्ही मिळून दरवर्षी किमान ३५% परतावा मिळाला पाहिजे.

स्थावर मालमत्ता, शेर्स, किंवा इतर तत्सम गुंतवणुकीकडे
जास्त अवधीच्या दृष्टीने पहा. दरवर्षी त्या मालमत्तेचे मूल्य वाढत
जाणे आणि त्यातून ठराविक किमान रोख परतावा मिळत राहणे
याचा सुवर्णमध्य काढण्याचा प्रयत्न करा.

@UdyojakMitra

© श्रीकांत आहाड

व्यवसायातले आर्थिक नियोजन

Slide 3

www.UdyojakMitra.com

व्यवसायात प्रोडक्शन कॉस्ट खूप महत्वाची असते.

गुणवत्ता सांभाळून प्रोडक्शन कॉस्ट जेवढी कमी करता येईल
तेवढी कमी करण्यासाठी सतत प्रयत्न करा.

प्रोडक्ट ची विक्री किंमत मार्केट च्या स्टॅंडर्ड रेट च्या बाहेर जाणे
शक्य नसेल, किंवा एका ठराविक रकमेच्या पुढे जाणे शक्य नसेल
तर तुम्हाला प्रोडक्शन कॉस्ट कमीत कमी करणे आणखी महत्वाचे
ठरते. कारण अशावेळी तुम्हाला नफा वाढवण्यासाठी
इतर कोणताही मार्ग उपलब्ध नसतो.

@UdyojakMitra

© श्रीकांत आळाड

व्यवसायातले आर्थिक नियोजन

Slide 4

www.UdyojakMitra.com

व्यवसायाच्या सुरुवातीच्या तीन वर्षांत व्यावसायातील पैसा
व्यवसायाव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही कामासाठी
वापरू नका, स्वतःसाठी सुद्धा नाही.

प्रत्येक महिन्याला तुमच्यासाठी एक पगारी रक्कम ठरवून घ्या.
त्या व्यतिरिक्त आणखी पैसे व्यवसायातून काढू नका.
काही कारणाने तसे पैसे घेण्याची वेळ आलीच तर
त्या रकमेवर १४% वार्षिक व्याजाने होणारे व्याज
मुद्दलासहीत व्यवसायात पुन्हा ठरलेल्या वेळेत जमा करा.

@UdyojakMitra

© श्रीकांत आहाड

व्यवसायातले आर्थिक नियोजन

Slide 5

www.UdyojakMitra.com

वर्षातून दोन वेळा व्यवसायाचे नफ्या तोट्याचे गणित
मांडून त्यानुसार आपला हिस्सा डिव्हीडंड म्हणून काढून घ्या.

व्यवसायाला झालेल्या एकूण नफ्यातून
जास्तीत जास्त ५०% रक्कम डिव्हीडंड म्हणून घ्या,
बाकी रक्कम व्यवसायाच्या वाढीसाठी वापरा.

व्यवसायातील अकाउंटमधून नेहमीच्या व्यवहाराव्यतिरिक्त
कोणताही जमा खर्च व्यवसायाच्या नोंदवहीसोबतच स्वतंत्रपणे सुद्धा
मांडून ठेवा. प्रत्येक महिन्याला आपण किती पैसे काढलेत किंवा
व्यवसायात टाकलेत याचा हिशेब करा.

व्यवसायातले आर्थिक नियोजन

Slide 6

www.UdyojakMitra.com

व्यवसायात कामगारांच्या पगारावर भरपूर खर्च होत असतो.

परंतु त्याला पर्याय नाही. यामुळे काहीवेळा
प्रत्येक महिन्याला होणाऱ्या खर्चाचे दडपण येण्याची शक्यता असते.

अशावेळी काही व्यावसायिक काही महत्वाचे कर्मचारी
पगारी नियुक्त करून बाकीच्यांना कमिशन बेसीस,

किंवा काम उके देणे यासारखे मार्ग अवलंबतात.

यात थोडा जास्त खर्च होतो पण पगाराचे टेन्शन कमी होते.

तसेच स्वकमाईची जबाबदारी असल्याने समोरच्यांकडून काम
जास्त वेगाने होते. त्यामुळे होणार अतिरिक्त खर्च भरून निघतो.

@UdyojakMitra

© श्रीकांत आहाड

व्यवसायातले आर्थिक नियोजन

Slide 7

www.UdyojakMitra.com

व्यवसायात होणाऱ्या प्रत्येक खर्चाचा हिशेब ठेवावा.

प्रोडक्शन कॉस्ट काढताना

प्रत्येक लहान सहान खर्चाचाही हिशेब करावा.

हिशेब करताना टक्कयात करावा, रुपये किंवा पैशात नाही.

०.१% रक्कम सुद्धा मोठ्या उलाढालीत महत्वाची असते
याचे भान ठेवा. कोणत्याही खर्चाला सहजासहजी घेऊ नका.

प्रोडक्शन कॉस्ट कमी करण्यासाठी

नेहमीच प्रयत्नशील राहायला हवे.

@UdyojakMitra

© श्रीकांत आळ्हाड

व्यवसायातले आर्थिक नियोजन

Slide 8

www.UdyojakMitra.com

अनुभव नसेल तर व्यवसायाच्या सुरुवातीच्या काळात खूप मोठी गुंतवणूक करू नका, तसेच शक्य होईल तितके कर्जाच्या जाळ्यातून बाहेर रहा.

कर्जाचा विचार शक्यतो व्यवसाय सुरु केल्यानांत तीन वर्षांनी करा. सुरुवातीच्या काळात व्यवसाय विशेष चालत नसतो, उत्पन्न कमी असते पण देणी थांबत नसतात.

अशावेळी देणी वाढली तर आर्थिक अडचणी सुरु होतात. यामुळे व्यवसायाकडे दुर्लक्ष होते. व्यवसाय सोडून इतर गीष्टीकडे लक्ष घायची वेळ अली तर व्यवसाय ठप्पच होऊ शकतो.

व्यवसायातले आर्थिक नियोजन

Slide 9

www.UdyojakMitra.com

व्यवसायाची योग्य ती नोंदणी करून ठेवा.

व्यवसायाचे बँकेत करंट अकाउंट उघडून ठेवा.

सर्व व्यवहार अकाउंट च्या माध्यमातूनच करा.

चेक कधीही बाउंस होऊ देऊ नका.

अकाउंट मध्ये जास्तीत जास्त उलाढाल होईल याची काळजी घ्या.

दरवर्षी आठवणीने IT रिटर्न फाईल करा.

टॅक्स वाचवण्याच्या नादात रिटर्न नील दाखवू नका.

व्यवसाय वृद्धीसाठी कर्ज घेताना या गोष्टीच महत्वाच्या ठरत असतात.

@UdyojakMitra

© श्रीकांत आहाड

व्यवसायातले आर्थिक नियोजन

Slide 10

www.UdyojakMitra.com

महिन्याला येणाऱ्या उत्पन्नातून किमान
25% रक्कम वेगवेगळ्या ठिकाणी गुंतवत रहा.
तसेच व्यवसाय स्थिरस्थावर झाल्यानंतर
कमी गुंतवणुकीत सुरु होऊ शकतील
असे आणखी काही व्यवसाय सुरु करण्याच्या दृष्टीने प्रयत्न करा.
पुढचा व्यवसाय सुरु करताना आधीच्या व्यवसायावर
चांगले लक्ष देऊ शकेल असा प्रशासक नियुक्त करा.
सगळा कारभार स्वतः हाताळण्याचा प्रयत्न करू नका

@UdyojakMitra

© श्रीकांत आहाड

व्यवसायातले आर्थिक नियोजन

Slide 11

www.UdyojakMitra.com

रिटेल व्यवसायात उधारी करत नाहीत.
मार्केटची स्टॅंडर्ड प्रॅक्टिस रोख व्यवहाराची असेल
तर उधारी देऊ नका.

मार्केटची स्टॅंडर्ड प्रॅक्टिस उधारीची असेल
तर तुम्हालाही उधारी घावीच लागते.

अशावेळी उधारीवर दिलेल्या मालाच्या बिलात
जितक्या दिवसांसाठी उधारी आहे तेवढ्या दिवसांसाठी
१२% द.स.द.शे. व्याज पकडून
आलेले व्याज तुमच्या उत्पादन खर्चात समाविष्ट करा.

All the contents are subjected to COPYRIGHT. Violation of the same will result into strict legal action.

© श्रीकांत आळ्हाड

व्यवसायातले आर्थिक नियोजन

Slide 12

www.UdyojakMitra.com

उधारीचे योग्य नियोजन करा.

एकूण उलाढालीच्या एकाच वेळी ३०% पेक्षा जास्त उधारी मार्केटमधे राहणार नाही यासाठी प्रयत्नशील रहा.

येणाऱ्या पैशापेक्षा देणी जास्त नसावीत.

कोणत्याही परिस्थितीत महिन्याचा खर्च निघालाच पाहिजे अशाच प्रकारे उधारीचे नियोजन करा. थेट संबंध असलेल्या प्रत्येक ग्राहकाशी स्वतः संपर्कात राहण्याचा प्रयत्न करा. उधारीला गांभीर्यानि घ्या. नियोजन नसेल तर उधारी व्यवसायाला संपवू शकते

उधारीसंबंधी उद्योजक मित्र वेबसाईटवर सविस्तर लेख आहे तो वाचून घ्या.

@UdyojakMitra

© श्रीकांत आहाड

व्यवसायातले आर्थिक नियोजन

Slide 13

www.UdyojakMitra.com

पगार वाचविण्यासाठी अप्रशिक्षित कर्मचारी कामावर ठेऊ नका.

प्रत्येक तीन-चार अप्रशिक्षित कर्मचाऱ्यांमागे

किमान एक कर्मचारी चांगला अनुभव असलेला हवा.

खास करून सेल्स मध्ये अनुभवी कर्मचारीच असावेत.

नको तिथे पैसे वाचवण्याच्या नादात व्यवसायाचे नुकसान करू नका.

जाहिरातीवर होणाऱ्या खर्चाचे योग्य नियोजन करा.

जाहिरातीला होणाऱ्या खर्चावर योग्य परतावा मिळेल याकडे लक्ष घ्या.

जास्त खर्चीक जाहिरात म्हणजे चांगला परतावा असे नाही.

योग्य जाहिरात योग्य ठिकाणी होत असेल तरच तिचा चांगला परतावा मिळतो.

/UdyojakMitra

© श्रीकांत आव्हाड

व्यवसायातले आर्थिक नियोजन

Slide 14

www.UdyojakMitra.com

कितीही अडचणीत असलात तरी खाजगी सावकारांकडून, संस्थांकडून व्याजाने पैसे घेऊ नका. बँकांचे व्याजदर १०-१५% रिड्युसिंग असतात पण सावकाराकडे किंवा प्रायव्हेट फायनान्स कडे फ्लॅट रेट असतो. महिन्याला २-५% व्याज हे कमी वाटत असलं तरी वर्षाला २४-६०% होतं. व्यवसायात असला उरफाटा कारभार चालत नाही.

काही वेळेस अर्जट पैशांची गरज पडते, पण अशावेळी महिना दोन महिन्यात परतफेडीची खात्री असेल तरच व्याजाने पैसे घ्यावेत. पण ९०% केसेस मध्ये आपण निश्चित केलेल्या वेळेत पैशांची परतफेड होत नाही, आणि व्याजाचा फेरा सुरु होतो. त्यामुळे शक्यतो हि वेळ येऊच देऊ नका. खूप उद्योजक या व्याजाच्या पैशामुळेच संपलेले आहेत. या पंक्तीत तुमचा नंबर येणार नाही याची काळजी घ्या

/UdyojakMitra

© श्रीकांत आव्हाड

व्यवसायातले आर्थिक नियोजन

Slide 15

www.UdyojakMitra.com

मार्केटमधे अडकलेल्या पैशाचा पूर्ण हिशोब ठेवा.

कोणतीही येणी प्रमाणाबाहेर लांबू देऊ नका.

काही वेळेस येणाऱ्या रकमा खूप लहान असल्यामुळे
आपण लक्ष देत नाही पण याच लहान लहान रकमा
एकत्रितरित्या खूप मोठ्या होतात.

आणि लक्षात येतं तेव्हा वेळ निघून गेलेली असते.

आर्थिक बाबतीत पाणी पार गळ्यापर्यंत आल्यावर
हातपाय हलवून काही फायदा होत नाही. नेहमी सतर्क रहा.

@UdyojakMitra

© श्रीकांत आव्हाड

व्यवसायातले आर्थिक नियोजन

Slide 16

www.UdyojakMitra.com

आर्थिक कामांसाठी एक कायमस्वरूपी CA असावा.

रिटर्न फाईल करणे, GST प्रक्रिया, इतर आर्थिक व्यवहार
सर्व CA च्याच मार्फत करावेत.

तुमचे चांगले आर्थिक रेकॉर्ड करण्यासाठी
CA महत्वाचा आहे.

तसेच कर्जप्रक्रियेमधे CA चा चांगला फायदा होतो.

@UdyojakMitra

© श्रीकांत आहाड

व्यवसायातले आर्थिक नियोजन

Slide 17

www.UdyojakMitra.com

व्यवसायातील प्रत्येक जमा खर्चाचा हिशेब ठेवा.

रुपयाचा सुद्धा हिशेब लागलाच पाहिजे असा दंडक असावा.

रिटेल शॉप, ट्रेडिंग, सर्विस इंडस्ट्री असेल तर
दररोजच्या जमा खर्चाचा हिशेब दररोज संध्याकाळी
शॉप/ऑफिस बंद करताना झाला पाहिजे.

उत्पादन क्षेत्रात प्रत्येक महिन्याला हा हिशेब झालाच पाहिजे.

स्टॉक च्या आवक जावक वर पूर्ण लक्ष असले पाहिजे.

शक्यतो दररोज आलेल्या गेलेल्या मालाचा हिशेब करावा.

या नियमाची कर्मचाऱ्यांना सक्ती असावीच पण स्वतःलाही सूट देऊ नका.

/UdyojakMitra

© श्रीकांत आहाड